

ČESKÝ LÉKAŘ V AFRICKÉ MISII

Z medií se málokdy dovídáme dobré zprávy a spíše býváme utvrzováni v „blbě“ náladě. A přece se mezi námi děje mnoho dobrých věcí a existují lidé, kteří se dovedou nadchnout a najít si zajímavé a užitečné pole působnosti ve službě bližním. Ovšem málokdy o nich víme a k informacím o nich se dostáváme víceméně náhodně.

MUDr. Marcel Drlík je mladý chirurg z kobylické farnosti sv. Terezie v Praze. Jak jsme se dozvěděli od jeho matky paní Marty Drlíkové, bývalé letušky, je druhý z jejich čtyř synů. Narodil se v roce 1971, studia na 1. LF UK dokončil v roce 1995. Po základní vojenské službě pracoval jako sekundář na chirurgickém oddělení v Brandýse nad Labem a od roku 1998 pracoval na kardiochirurgické klinice IKEM v Praze-Krči. Z chirurgie atestoval v roce 1998. Od své bývalé spolužačky Kláry, která nějaký čas působila v karmelitánské misii ve Středoafričské republice, se dozvěděl, že je tam zapotřebí lékaře a že je možno se přihlásit u P. Anastasia OCD u Panny Marie Vítězné v Praze. Dr. Drlík jej navštívil, domluvil se s ním a přihlásil se. Byl pak v červenci 1999 vyslán do Lyonu na kurs tropické medicíny a studium franštiny a 8. ledna 2000 odletěl na své nové působiště. Odtamtud posílá podle možnosti podrobné zprávy. Ty jsou zveřejňovány ve farním časopise a jsou k dispozici i u Pražského Jezulátka, se svolením adresátů je zveřejňujeme i na internetové stránce AKKL pro radost z dobré věci, pro poučení o relativitě našich starostí a jako inspiraci.

Jeho maminka nám na dotaz, zda se o něj bojí, odpověděla: „Ať se děje Boží vůle. Svěřila jsem ho do ochrany Panny Marie.“

Milí přátelé,

zdravím vás všechny ze vzdálené Afriky. Pracuji jako lékař na italské karmelitánské misii ve Středoafričské republice.

Tato republika je obrovská země, velká asi jako Francie, na jejímž území žijí pouhé tři miliony obyvatel. Dá se říci, že je téměř liduprázdná. Je to docela jiný svět. Příroda, lidé i jejich zvyky jsou úplně odlišné od našich. Na většině území se střídá křovinatá buš se savanou. Zdejší půda je rezavě červený laterit.

Hlavním městem této Středoafričské republiky je město Bangui. Je to velká “vesnice”, která se nyní v období sucha ztrácí v oblacích rudého prachu, jenž pokrývá vše - rostliny, chýše, vnitřky aut ...

prostě vše. Bangui je také jediné místo v zemi, odkud je možno odeslat poštu letadlem. - Ale abych začal pěkně od Adama.

Hned na samém začátku své cesty jsem zažíval jedno překvapení za druhým.

Odlet byl stanoven na 8. ledna 2000 (sobota), kdy jsem měl v 18 hod. odletět z ruzyňského letiště do Paříže a tam přestoupit do letadla francouzské letecké společnosti Air France, které směřovalo do Bangui.

Přesto, že otec Anastasio (převor Anastasio Roggero OCD od Panny Marie Vítězné) vynakládal heroické úsilí již několik měsíců předem, abych včas obdržel vízum Středoafričské republiky, zdálo se, že se bude muset let o nějaký ten den posunout. Už jsem ani nedoufal, že 8. ledna skutečně odcestuji.

V sobotu ráno, v den odletu, mi otec Anastasio telefonoval, že přes veškeré urgencye vízum ještě nemá a že se o to bude stále ještě znovu a znovu pokoušet. Nebylo to vůbec jednoduché, protože Středoafričská republika nemá u nás diplomatické zastoupení a všechna jednání probíhala buď telefonicky nebo faxem s místními úředníky v hlavním městě Bangui. A navíc - otec Anastasio sám nutně potřeboval už v pátek odletět do Itálie, ale kvůli mému problému odložil svoji cestu až na sobotu v poledne.

Bylo 10 hod. v sobotu, když mi otec Anastasio sdělil, že dosud žádné vízum pro mne neobdržel, že odjíždí na letiště a byl by moc rád, kdyby mi mohl předat pár dopisů, které napsal svým přátelům v Africe, protože můj reálný odlet vidí nejdříve tak za 4 dny, a to on tady dosud nebude.

Přijatou korespondenci jsem přiložil ke svým dokladům a začal se smířovat s danou situací.

Jelikož se můj "údajně plánovaný" a předem oznámený odlet stále časově přibližoval, začaly zvonit telefony. Všichni moji známí mi přáli šťastnou cestu a já jsem se jim zase marně snažil vysvětlit, že žádná cesta nebude, protože nemám "potřebné papíry".

Bylo téměř poledne. Otec Anastasio odletěl a cestovní horečka celou naši rodinu nadobro opustila.

Vždy jsem se obával okamžiku, až budu muset opouštět domov, že budeme všichni moc smutní. Často jsem si v duchu říkal, jaké to asi bude - to loučení. Ale dobrý Bůh zařídil všechno jinak - po svém. Spatřuji v tom velikou Boží moudrost, lásku a milosrdenství. Jak to všechno tehdy bylo?

Musím se přiznat, že posledními přípravami před odletem jsem se už zcela přestal zabývat. Doma nikoho ani nenapadlo propadat chmurným myšlenkám, vždyť to bylo nad slunce jasnější, že dnešní letadlo poletí beze mne. Všechno bylo právě naopak. Místo smutnění, že odletím, se "smutnělo", že neodletím, a všichni jsme si moc vroucně přáli, aby to "nějak zázračně vyšlo" a já přeci jenom mohl odletět.

Bylo již poledne. Maminka beze shonu dokončovala sobotní oběd a já s mým bratrem (Bohoušem) jsme se bezstarostně usadili mezi zcela zapakovanými zavazadly a s chutí jsme rozehráli šachovou partii. Tu náhle a nečekaně ve 12.15 hod. zazvonil telefon. Ozval se hlas otce Jeronýma (Ind, který rovněž jako karmelitán působí u Pražského Jezulátka), jehož úkolem ten den bylo neustále hlídat fax, zda nepřijde vízum z Afriky. Otec Jeroným s neskrývaným vzrušením, které bylo tak intenzivní, že bezmála zapomněl anglicky, začal vítězoslavně česky vykoktávat: "Fax s vízum už pšíšél, fax pšíšél, vízum pšíšél plo Mácel".

To se rozumí, že i my jsme měli velikou radost, a pak už sled událostí šel ráz na ráz. Bohoušek se ochotně nabídl, že mi od karmelitánů vízum v podobě faxu přiveze, abych si stihl dopakovat věci. Pro jistotu jsem si ověřil u Air France rezervaci míst v letadle a postupně jsem začal vytáčet telefonní čísla svých blízkých, abych zrušil svoji již "zrušenou cestu". Ne málo času zabralo i pečlivé převažování zavazadla, aby váha nepřesáhla předepsaný limit.

Žádný smutek, žádné nařikání - o to se tak něžně postarala naše nebeská maminka Panna Maria, která jistě chtěla, aby poslední hodiny před mým odletem byly radostné a šťastné. O ničem jiném se už nemluvilo než o tom, jaký to byl zázrak, když se podařilo získat od Afričanů vízum dokonce v sobotu. Jen pro informaci : na vízum do Středoafričské republiky se mnohdy čeká několik měsíců i let.

Netrvalo dlouho a telefon se opět rozezněl. To otec Anastasio využil svého mezipřistání v Curychu, aby zjistil, co se v Praze se mnou děje. Dobrou zprávou byl nevýslovně potěšen a nadšen. Všichni jsme si uvědomili, že Bůh má své jisté záměry, proti nimž jsou jakékoliv síly zla bez šance,

a že je správné, abychom se s pokorou Boží vůli podřídili a s láskou se jí odevzdali. A to se také stalo. Dobrá nálada nás pro zbytek dne již neopustila.

Letadlo do Paříže odletělo načas. Cesta byla příjemná a rychle uběhla. Krátce po půlnoci jsem již nastupoval do dalšího letadla společnosti Air France, které mělo namířeno do Bangui. To jsem ještě netušil, že moje pracovní činnost se zahájí už zde na palubě tohoto letadla.

Během nočního letu za mnou přišel kapitán letadla s tím, že mezi cestujícími mají jednu starou paní (černošku), která neustále zvrací a upadá do stavu, kdy nejeví známky života. Kapitán tím byl velice zneklidněn, protože nevěděl, co si s tou ženou má počít. Pod námi začínala Sahara a to znamenalo dlouhé hodiny letu bez možnosti přistání. Bylo nutno se rozhodnout, zda přistát, nebo letadlo otočit, či pokračovat v letu dál. Paní jsem důkladně prohlédl a zjistil jsem, že prodělává moc ošklivou chřipku, kterou léčí antibiotiky a noční let je pro ni velice náročný. V ohrožení života však nebyla. Kapitána i přihlížející stewardky jsem uklidnil, aby se nebáli a pokračovali v letu dál. Všechno dobře dopadlo.

Jediné mezipřistání z Paříže do Bangui bylo na letišti v N'Djamene v Čadu. Je to malé městečko ztracené v bažinách na jih od Čadského jezera.

Při letu z Čadu do Bangui jsem po rozednění využil přátelských vztahů s posádkou a požádal je, zda bych se mohl podívat k nim do pilotní kabiny. Všichni byli ke mně moc milí a ochotní. Zážitky a výhled odtud byly skvělé.

Co následovalo po přiletu do Bangui, bylo nezáviděníhodné. S hrůzou jsem zjistil, že zavazadlo, ve kterém jsem měl úplně všechny své osobní věci, bohužel nedorazilo a kdo ví, zda vůbec někdy dorazí. Ubytoval jsem se na zdejší misi a s nasazením veškerého úsilí se mi pomocí reklamace Air France podařilo po 4 dnech můj vzácný kufr opět získat. Zjistil jsem, že bloudil po západní Africe a k mé veliké radosti, a přiznávám se i k údivu, nebyl ani vykraden.

Nic už nebránilo tomu, abych se vydal z Bangui do Baoro. Jelo se asi 300 km po "okresce" s povrchem, jako mají u nás některé lesní cesty (zbytky asfaltu), a pak asi 100 km prašnou polní cestou plnou děr. Naštěstí italští misionáři vlastní terénní Toyoty, které jsou na tyto cesty vhodné.

V Baoro jsem přespal a druhý den pokračoval do Bozoumi. V tomto městě jsem se zdržel jen dva dny. Účelem této cesty bylo, abych se seznámil se svým budoucím působištěm (jak s karmelitánskou misí, tak s místní nemocnicí).

Nemocnice na mě působila velmi uboze. Místní lékař - černochoch, asi v mém věku, je jejím šéfem a zároveň i šéfem zdravotní služby v celé prefektuře Ouham - Pendé, kde se nacházejí ještě tři nebo čtyři nemocnice. Je moc milý a přátelský.

Hned po mém příjezdu mě seznámil se dvěma pacientkami, které hodlal společně se mnou v příštích dvou dnech odoperovat. V prvním případě bylo třeba udělat hysterektomii a ve druhém se jednalo o starou ženu, která podstoupila v jiné nemocnici již dvě břišní operace. Měla obrovskou kýlu v jizvě a dvě střevní píštěle. Až ve mně zatrnulo, když jsem se dozvěděl, že černoška, u níž se bude provádět plastika kýly + resekce píštělí i s částmi střev + 2x anastomóza, vážila 100 km dlouhou cestu do nemocnice (žádné dopravní spojení zde neexistuje).

Když jsem spatřil operační sál, ztuhla mi v žilách krev. Představte si domeček podobající se skladišti s betonovou podlahou, dveře bez těsnění, pod nimiž tak 2 cm vesele proniká červený prach, a odevšad se ozývá samé kvičení a mečení, neboť po celé nemocnici se popásají kozy a vepřiči. V oknech je něco jako žaluzie a moskytiéra. No, alespoň to větrá! Protože chybí elektřina, musel se nejdříve před operací nastartovat agregát s dynamem. Operovalo se s neskutečně primitivními nástroji v naprosto nesterilních podmínkách. Žádný anesteziologický přístroj, žádný kyslík, žádná intubace pro zajištění dýchacích cest, žádný přístroj pro monitoring vitálních funkcí kromě tonometru a smotku vaty nalepeného u nosu pacientky pro kontrolu, zda dotyčná ještě dýchá. Anestezie se prováděla Ketaminem vždy, když se pacientka začala budit, hýbat či naříkat.

Když operace skončila a pacientka se probudila, nechtěl jsem ani uvěřit, že navzdory té "strašné hygieně" ta žena má šanci přežít.

Po dvou dnech jsem opustil Bozoum, abych asi 14 dní strávil v Niem v ambulanci s otcem Tizianem, který je zároveň italským lékařem. Cesta byla svízelná. Cestovalo se pomalu, neboť jednotlivé úseky jsem překonával vždy s někým z misí, kdo měl právě cestu tím směrem. Ale díky

tomu jsem zase tady na severu poznal více stanic.

Černošské vesnice se rozprostírají podél prašných cest. Domky jsou uplácené z hlíny a jsou pokryté slaměnou střechou. Střídá se tu buš se savanou. Z divokých zvířat jsem měl možnost zahlédnout dvě gorily, modré ještěrky a nějaké velké ptáky.

Niem je velká "vesnice" na severozápadě země, asi 500 km od hlavního města Bangui. Nachází se na náhorní plošině asi 1100 m n.m., kousek od hranic Kamerunu. Proto je tu na Afriku netypicky sucho a chladno. Přes poledne je výheň. Nedá se vyjít. Rtuť na teploměru ukazuje 35 ° C, ale ráno je pouhých 18 ° C . Pokud ráno fouká ze Sahary severní vítr, musím si vzít i svetr, který ovšem za hodinu opět odkládám. Výhodou období sucha je, že zde nejsou obávaní komáři, kteří přenášejí nebezpečnou malárii.

Za mého působení v Niem většinu pacientů představovaly malé děti, které jejich maminky nosí v uzlíčku na zádech. Je to nejvíce nemocná část populace, z dětí přežívá to jen to nejsilnější.

Druhým největším městem v zemi je Bouar s 50000 obyvateli. Pošta, která se tady nachází, má jediný veřejný telefon. V neděli jsem do tohoto města vzdáleném od Niem asi 100 km zajel, abych se pokusil zatelefonovat domů, ovšem místní centrála má kapacitu přepojit jen 6 (šest !) hovorů ve městě, a tak se mi spojení nepodařilo navázat.

Nyní se chystám, že se vrátím opět do Bozoumu, abych již trvale začal pracovat v nemocnici, o které jsem se již zmiňoval. Až pojedu přes hlavní město Bangui, využiji příležitosti odtud zatelefonovat nebo poslat fax. Protože až opustím Bangui, může to trvat i týdny, než se mi podaří se zase spojit s okolním světem. Pošta zde v zemi prakticky nefunguje. Čas od času někdo z misíí zajede do hlavního města, vybere poštu pro všechny, a tak se postupně dostane i ke mně. Pokud se mi, milí přátelé, odtud podaří odeslat dopis, zase se ozvu.

S pozdravem

MUDr. Marcel Drlík

(zpracováno z výběru osobní korespondence M. Drlíka a zážitků členů jeho rodiny před odletem)